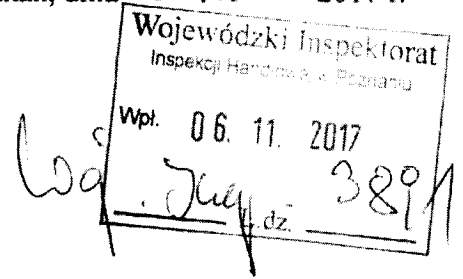

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

3001-ICA.52.4.2017.7

Poznań, dnia **31.10.** 2017 r.

SPRAWOZDANIE Z AUDYTU

Podstawa prawna: art. 97 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o *Krajowej Administracji Skarbowej* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1947 ze zm.) oraz upoważnienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10.08.2017 r. nr 3001-ICA.52.4.2017.1 do przeprowadzenia audytu.

I. Przedmiot audytu

Audyt celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz prawidłowości dokonywania zamówień publicznych w roku 2016.

II. Nazwa i adres jednostki, w której był przeprowadzany audyt

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej 60-967 Poznań, Al. Marcinkowskiego 3
NIP: 7781171526, REGON: 000136917

III. Imiona i nazwiska audytorów

Teresa Szambelan – główny ekspert skarbowy (nr leg. 02751)
Danuta Rozynek – starszy ekspert skarbowy (nr leg. 05840)

IV. Cele audytu

Dokonanie oceny działań Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w roku 2016 w kierunku przestrzegania zasad gospodarki finansowej, przestrzegania przepisów prawa w trakcie procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych oraz prawidłowości stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

V. Podmiotowy i przedmiotowy zakres audytu

1. Podmiotowy zakres audytu

Audytowi poddany został Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu, zwany w dalszej części niniejszego sprawozdania również „Inspekcją Handlową” lub „Inspektoratem”.

Osoby kierujące jednostką w okresie poddanym audytowi:

- Dyrektor – p. Waldemar Wilczyński pełnił funkcję Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu w badanym okresie do dnia 31.08.2016 r., pan Sławomir Hinc – pełni tę funkcję od dnia 01.09.2016 r. i nadal;
- Z-ca Dyrektora – p. Wioletta Cieślak pełniła funkcję Zastępcy Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w okresie do dnia 31.12.2016 r.
- Główny Księgowy – pani Jolanta Andrzejewska – na stanowisku od dnia 26.02.2015 r. i nadal.

Skarbowa

2. Przedmiotowy zakres audytu

Przedmiotowy zakres audytu stanowiły:

- 1) Celowość i zgodność z prawem gospodarowania środkami publicznymi, w tym:
  - plan finansowy na rok 2016 i dokonywane zmiany przez dysponenta III stopnia,
  - dochody i wydatki budżetowe, w tym dochodzenie należności i przekazywanie do budżetu pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa,
  - sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych i z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-27 i Rb-28,
  - sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Rb-N, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych, poręczeń i gwarancji Rb- Z,
  - wybrane konta z ewidencji księgowej,
  - wybrane operacje na rachunku bankowym,
  - deklaracje rozliczeniowe DRA – dotyczące deklarowanych i wpłacanych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (składki społeczne, zdrowotne i na Fundusz Pracy),
  - informacje miesięczne INF-1 i informacja roczna INF-2 o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych jako pracodawca zwolniony od wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla poszczególnych pracowników w 2016 r.
- 2) Prawidłowość dokonywania zamówień publicznych w tym:
  - roczny rejestr realizowanych zakupów w 2016 r.,
  - dokumentację wybranych postępowań o zamówienia, w tym: zamówienia, wnioski o zamówienia, dokumenty będące podstawą ustalenia wartości zamówień, złożone oferty, notatki z rozeznania, umowy, faktury wystawione przez wykonawców, wyciągi bankowe dokumentujące przelewy należności za faktury,
  - wybrane konta z ewidencji księgowej.

VI. Podjęte czynności i zastosowane techniki przeprowadzenia audytu

Szczegółowe ustalenia z przeprowadzonego audytu zawarto w *Protokole z audytu dokumentów i ewidencji* nr 3001-ICA.52.4.2017.6 z dnia 23 października 2017 r.

1. Zastosowane techniki przeprowadzania audytu

Do realizacji audytu wykorzystywano następujące techniki:

- analizę dokumentów,
- uzyskiwanie wyjaśnień i informacji od pracowników komórek organizacyjnych jednostki,
- stosowanie arkuszy kalkulacyjnych, sporządzanie zestawień,
- badanie metodą próby (badanie losowo wybranych dokumentów źródłowych).

2. Podjęte czynności:/

W trakcie realizacji zadania audytorzy:

- zbadali przestrzeganie przez Inspekcję Handlową dyscypliny finansów publicznych na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 168 ze zm. oraz t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1311), w szczególności:
  - przestrzeganie zakresu upoważnienia do dokonywania zmian w planie finansowym;
  - nie dokonywanie wydatków przekraczających ustalony na dany rok plan finansowy i przestrzeganie przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków;

- ustalanie i pobieranie w prawidłowej wysokości należności jednostki sektora finansów publicznych;
  - zgodność z przepisami dochodzenia i nie dopuszczania do przedawnienia należności;
  - terminowość przekazywania dochodów budżetowych i nie przeznaczanie uzyskanych dochodów na wydatki ponoszone w audytowanej jednostce;
  - terminowość przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
  - prawidłowość i terminowość składania informacji do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zasadność zwolnienia z wpłat na PFRON;
  - zgodność danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych;
  - prawidłowość dokonywania zamówień publicznych;
- zbadali stosowanie zasad wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (tj. Dz. U. z 2016 r. , poz. 1870 ze zm.), w szczególności:
    - prawidłowości gospodarki finansowej i przestrzegania zasad oszczędności, efektywności i celowości przy dokonywaniu wydatków;
    - terminowości dokonywania zapłaty za zrealizowane wydatki;
    - prawidłowości udokumentowania poniesionych wydatków;
  - dokonali oceny prawidłowości postępowania w procesach gromadzenia dochodów i wydatkowania środków finansowych;
  - dokonali oceny przestrzegania pozostałych przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - *Prawo zamówień publicznych* (t.j. Dz.U. 2015 r., poz. 2164 ze zm.), których naruszenie nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

VII. Termin, w którym przeprowadzono audyt

Audyt przeprowadzono w dniach: od 22 sierpnia 2017 r. do dnia 23 października 2017 r.

VIII. Zwięzły opis działań jednostki, w obszarze objętym audytem

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu wchodzi w skład zespolonej administracji wojewódzkiej i jest państwową jednostką budżetową, nad działalnością której nadzór zwierzchni sprawuje Wojewoda Wielkopolski.

Jest jednostką organizacyjną stanowiącą aparat pomocniczy Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej i działa na podstawie:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 1870 ze zm.);
- ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o *województwie i administracji rządowej w województwie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.);
- ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o *Inspekcji Handlowej* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1063; w okresie objętym audytem t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 148 i t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1059);
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2001 r. w *sprawie zasad organizacji Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej* (Dz. U. 2001 r., Nr 81, poz. 879 ze zm.);

- Statutu Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu nadanego przez Wojewodę Wielkopolskiego Zarządzeniem nr 338/10 z dnia 25 czerwca 2010 r.

Zakres wykonywanej działalności:

Zadania Inspekcji Handlowej wykonuje Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Wojewoda Wielkopolski przy pomocy Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, który kieruje Wojewódzkim Inspektoratem Inspekcji Handlowej w Poznaniu.

Główne cele Inspektoratu to ochrona interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.

Do zadań Inspektoratu należy m.in.:

- 1) Kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą;
- 2) Kontrola produktów wprowadzonych do obrotu w zakresie:
  - a) zgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami,
  - b) spełniania ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa produktów;
- 3) Kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu oraz kontrola usług;
- 4) Kontrola substancji i preparatów chemicznych, wyrobów i detergentów przeznaczonych dla konsumentów wg przepisów o substancjach i preparatach chemicznych;
- 5) Kontrola przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- 6) Kontrola przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów o bateriach i akumulatorach;
- 7) Podejmowanie mediacji w celu ochrony interesów i praw konsumentów;
- 8) Organizowanie i prowadzenie Stałego Polubownego Sądu Konsumentckiego w Poznaniu;
- 9) Prowadzenie poradnictwa konsumenckiego.

Gospodarka finansowa Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w okresie objętym audytem prowadzona była w oparciu o przepisy:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm. oraz t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. *w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych* (t.j. Dz. U. 2015 poz. 1542 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 289 ze zm.).

W okresie objętym audytem obowiązywało Zarządzenie nr 2/2011 Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 1 lutego 2011 roku *w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości określającej zasady prowadzenia rachunkowości przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu* oraz Zarządzenie nr 8/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej zmieniające Zarządzenie nr 2/2011 Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji

Handlowej z dnia 1 lutego 2011 roku w zakresie zmian w polityce rachunkowości określającej zasady prowadzenia rachunkowości przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu.

IX. Streszczenie ustaleń audytu i wnioski

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono:

- przypadki braku należytego monitorowania (czuwania nad terminowym biegiem sprawy po doręczeniu decyzji przedsiębiorcy) prowadzonych działań przed egzekucyjnymi przez inspektorów prowadzących sprawy, w zakresie realizacji należności wynikających z decyzji, co wiązało się również z brakiem monitorowania należności wymagalnych w sprawach kar pieniężnych przez Wydział Prawno – Organizacyjny;
- występowanie opóźnień w wystawianiu tytułów wykonawczych i egzekwowaniu należności wymagalnych;
- brak właściwego nadzoru bezpośrednich przełożonych tj. Naczelników komórek kontrolnych nad pracą inspektorów, w tym nad odpowiednimi etapami realizacji decyzji;
- brak wzorów podpisów w miejscach wyznaczonych do zamieszczenia wzoru podpisu osoby upoważnionej w załącznikach do Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu (wraz z Aneksami z dnia 26.10.2015 r.);
- uchybienia w zakresie opisu dokumentów odnośnie wyłączenia, bądź zastosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w okresie audytowanym - brak udokumentowania przeprowadzenia kontroli bieżącej w wymienionym zakresie;
- przypadki złożenia informacji INF-1 o zwolnieniu z wpłat na PFRON za miesiące: kwiecień i maj 2016 r. z przekroczeniem obowiązujących terminów;
- występowanie rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności Rb-N, a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w sprawozdaniach za I i III kwartał 2016 r.;
- występowanie nieprawidłowości w postaci braku czytelnych podpisów uniemożliwiających identyfikację osób odpowiedzialnych za akceptację dokumentów i procedurę zamówień na usługi i towary; opatrywanie wyłącznie parafkami części dokumentów związanych z udzielanymi zamówieniami.

W ramach poszczególnych obszarów objętych badaniem ustalono co następuje.

A. Audyt celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi.

1. Przebieg i tryb opracowywania planów finansowych oraz dokonywanie zmian tych planów.

Dochody i wydatki budżetowe Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu jako dysponenta III stopnia w roku 2016 realizowane były w dziale 500 – „Handel” w ramach rozdziału 50001 – „Inspekcja Handlowa”.

Podstawą gospodarki finansowej Inspektoratu jest coroczny plan działalności zatwierdzony przez Dyrektora zawierający zestawienie planowanych dochodów i wydatków jednostki.

Wojewoda Wielkopolski stosownie do zapisu art. 146 ust. 1 powoływanej wcześniej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* przekazał Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Inspekcji Handlowej informację o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków, w tym wynagrodzeń wynikających z przyjętych przez Sejm RP w dniu 25 lutego 2016 r. ustawy budżetowej na 2016 r.

Wynikające z informacji dla dysponenta III stopnia kwoty dochodów i wydatków wynosiły:

Dochody: Dział 500 – 180.000 zł;

Wydatki: Dział 500 – 5.912.000 zł - rozdział 50001 – 5.912.000 zł.

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej jako dysponent III stopnia opracował plan jednostkowy dochodów i wydatków na rok 2016, zatwierdzony przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w dniu 14.03.2016 r.

Wartość ujętych w planie wydatków wynosiła **5.912.000 zł**, a wartość planowanych dochodów **180.000 zł**.

W roku 2016 wprowadzono zmiany planu w rozdziale 50001 na podstawie decyzji finansowych Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej oraz zawiadomienia Wojewody Wielkopolskiego. Po uwzględnieniu wprowadzonych zmian planu wartość wydatków po zmianach wyniosła **5.927.784 zł**. Wartość dochodów została określona na sumę **180.000 zł**.

Ostateczne kwoty ujęto w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu wydatków i dochodów budżetu państwa Rb-28 i RB-27 w pozycji „Plan (po zmianach)”.

Audyt prawidłowości dokonywania w planie finansowym przeniesień pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej nie wykazał uchybień. Przeniesienia dokonywane były przez kierownika jednostki na podstawie Zarządzenia Nr 431/2012 z dnia 29 czerwca 2012 r. Wojewody Wielkopolskiego w sprawie upoważnienia kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz kierowników jednostek organizacyjnych podporządkowanych Wojewodzie do dokonywania przeniesień planowanych wydatków w obrębie jednego rozdziału. Pozostałe przeniesienia dokonywane były na podstawie decyzji dysponenta wyższego stopnia.

Porównanie wysokości kwot ujętych w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 i w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28 za rok 2016 z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej nie wykazało rozbieżności.

2. Realizacja dochodów w ramach planu finansowego

2.1. Wykonanie dochodów; zgodność danych ze sprawozdaniem Rb-27

Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 za okres od 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. zostało sporządzone w dniu 27.01.2017 r.

Wynika z niego, że planowane na rok 2016 dochody wynosiły **180.000,00 zł**, a jednostka zrealizowała i przekazała w okresie sprawozdawczym dochody w wysokości **234.733,93 zł** (dochody wykonane – wpłaty minus zwroty) tj. 130,41 % zakładanej kwoty.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 1 wcześniej powołanej ustawy *o finansach publicznych* ujęte w planach finansowych jednostek budżetowych dochody stanowią prognozy ich wielkości.

Z analizy danych wynika, że największe dochody wykonano z tytułu wpływów za kary i grzywny: od osób fizycznych (§ 0570) w wysokości 107.930,46 zł i od osób prawnych (§ 0580) w wysokości 86.909,56 zł, łącznie dochody z tytułu kar pieniężnych od osób fizycznych i osób prawnych Inspektorat wykonał w wysokości 194.840,02 zł.

Ponadto wykonano dochody z tytułu zwrotu przez przedsiębiorców opłat za analizy laboratoryjne próbek kwestionowanych produktów i towarów pobranych w czasie kontroli przez inspektorów Inspekcji Handlowej w placówkach handlowych (§ 0830) w wysokości 21.728,43 zł.

Wpływy z różnych dochodów i opłat wyniosły razem 18.165,48 zł. Na tę kwotę składają się odsetki w wysokości 1.940,26 zł, koszty upomnień 440,74 zł oraz wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela 15.784,48 zł (związana ze zdarzeniem losowym, tj. uszkodzeniem pionu kanalizacyjnego i zalaniem pomieszczeń).

Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2016 r. wyniosły 89.095,35 zł, z tego należności wymagalne stanowiły kwotę 55.389,71 zł.

Były to zadłużenia za niezapłacone rachunki dotyczące zwrotu kosztów za wykonane analizy laboratoryjne w przypadkach, gdy badany produkt nie odpowiadał wymaganiom jakościowym lub nie spełniał zasadniczych wymagań (kwota do zapłaty 698,20 zł), niezapłacone kary pieniężne od osób fizycznych (kwota należności do zapłaty 32.091,51 zł) i niezapłacone kary pieniężne od osób prawnych (do zapłaty 22.600,00 zł).

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, że badana jednostka w roku 2016 uzyskała i przekazała dochody w wysokościach zgodnych z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27.

2.2. Źródło dochodów budżetowych; decyzje Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej.

Na podstawie art. 5 ust. 2 i art. 30 ust. 1 powoływanej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o Inspekcji Handlowej* oraz art. 104 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks Postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.) Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w ramach posiadanych kompetencji ustawowych, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w toku kontroli przeprowadzanych przez inspektorów wydaje decyzje administracyjne nakładające kary pieniężne przedsiębiorcom oraz decyzje o ponoszeniu kosztów przeprowadzonych badań.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o Inspekcji Handlowej* „Jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań (...)”.

Należności pieniężne wynikające z tych decyzji stanowią niepodatkowe dochody budżetowe, do których zastosowanie znajdują przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (według stanu obowiązującego w okresie badanym, t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.) i które podlegają egzekucji w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (według stanu obowiązującego w okresie badanym tj. Dz.U. z 2014 r. , poz. 1619 ze zm. oraz t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 599 ze zm.).

Termin płatności kar wymierzonych na podstawie decyzji wynosił: 30 dni od daty uprawomocnienia się decyzji, a kontrolowany miał możliwość - w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji - złożyć odwołanie. W przypadku konieczności monitorowania kontrolowanego obciążano kosztami upomnień oraz odsetkami.

W badanym okresie w Wojewódzkim Inspektoracie obowiązywało Zarządzenie nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej *w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu* (wraz z Aneksami z dnia 26.10.2015 r.).

Zarządzenie nr 04/2015 z dnia 16.03.2015 r. sporządzone zostało na podstawie przepisów określonych w powoływanej wcześniej ustawie z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*.

Zarządzenie reguluje m.in. sposób prowadzenia działań przed egzekucyjnymi Inspekcji Handlowej mających na celu pobieranie zaległych dochodów. Instrukcję w tym zakresie zawiera

CZEŚĆ B SZCZEGÓŁOWA – IV pkt 10 pn. „Obieg decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nakładających kary pieniężne przedsiębiorcom na podstawie określonych przepisów prawnych oraz decyzji o ponoszeniu kosztów przeprowadzonych badań”.

W Zarządzeniu nr 04/2015 wskazano Wydział Prawno – Organizacyjny Inspekcji Handlowej jako komórkę merytoryczną, której powierzono m.in. zadania związane z opracowaniem lub weryfikacją prawną decyzji oraz przekazywanie odwołań do organu wyższego stopnia - do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W CZEŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5 Zarządzenia określono, że inspektorzy, do prowadzonych przez siebie spraw, w których wydawane były decyzje, zobowiązani byli do zakładania karty sprawy i sukcesywnego uzupełniania jej danymi do ostatecznego załatwienia sprawy poprzez wpłatę należności przez przedsiębiorców lub ostatecznego umorzenia sprawy.

Inspektor był zobowiązany do czuwania nad terminowym biegiem sprawy po doręczeniu decyzji przedsiębiorcy i pisemnego informowania odpowiednio Wydziału Budżetowo Administracyjnego i Prawno – Organizacyjnego o zbliżających się terminach działań zmierzających do egzekwowania należności z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych lub wymierzonych kar pieniężnych.

Na podstawie powołanego Zarządzenia nr 04/2015, w CZEŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5a wskazano, że w badanym okresie monitorowanie należności wymagalnych w Inspekcji Handlowej: w sprawach kosztów badań laboratoryjnych realizował Wydział Budżetowo – Administracyjny, w sprawach kar pieniężnych realizował Wydział Prawno – Organizacyjny.

Tytuły wykonawcze w sprawach dotyczących badań laboratoryjnych i kar pieniężnych przygotowywał Wydział Prawno – Organizacyjny.

W toku audytu poddano szczegółowej analizie prowadzenie spraw przez inspektorów Inspekcji Handlowej wobec decyzji wydanych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z sierpnia 2016 r. oraz ściągalność wymierzonych kar i innych kosztów powstałych w toku postępowań. Analiza dokumentów wykazała, że wymierzone kary stanowiące dochody audytowanej jednostki były egzekwowane wraz z należnymi kosztami upomnień i odsetkami oraz niekiedy kosztami przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Stwierdzono, że płatność należności wynikających z wystawionych decyzji z tytułu kar lub innych kosztów, była przez Inspekcję Handlową egzekwowana, a w czterech z badanych przypadkach braku zapłaty wystawione zostały tytuły wykonawcze.

2.3. Prawidłowość dochodzenia należności wymagalnych

W toku badania prawidłowości realizowania dochodów budżetowych przez Inspekcję Handlową wynika, że całkowita kwota należności pozostała do zapłaty na dzień 31.12.2016 r. wyniosła 89.095,35 zł.

Z analizowanych dokumentów oraz wyjaśnień audytowanego wynika, że wykazane w sprawozdaniu Rb-27 zaległości w pobieraniu dochodów za rok 2016 w kwocie 55.389,71 zł netto (wymagalne) były przedmiotem działań przed egzekucyjnymi Inspektoratu.

W zestawieniu należności przeterminowanych w sprawozdaniu Rb-27 Inspekcja Handlowa wykazała na dzień 31.12.2016 r. następujące wymagalne należności do zapłaty w paragrafach:

- 0570 „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od ludności” w kwocie 32.091,51 zł,
- 0580 „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób prawnych” w kwocie 22.600,00 zł,
- 0830 „Wpływy z usług” w kwocie 698,20 zł.

Kwota zaległości netto pozostałych do zapłaty w wysokości 55.389,71 zł wykazana w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych Inspekcji Handlowej za okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2016 r. była zgodna z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Inspektoratu za IV kwartał 2016 r. pod pozycją N.4 *należności wymagalne*.

Na powyższe zaległości składały się niezapłacone należności zarówno z roku 2016 jak i z lat poprzednich.

W toku audytu zweryfikowano podejmowane przez Inspekcję Handlową działania wobec kontrahentów posiadających zadłużenie na dzień 31.12.2016 r.

Z analizy przedstawionych dokumentów: decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu, upomnień wzywających do zapłaty należności, wystawionych tytułów wykonawczych, przelewów bankowych potwierdzających wpłaty należności oraz wyjaśnień Inspekcji Handlowej wynika, że Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu na skutek prowadzonych wobec dłużników działań w 2016 r. uzyskał zapłatę części zaległych należności wraz z odsetkami, a wobec pozostałych zalegających z płatnościami przedsiębiorców, na podstawie wystawionych tytułów wykonawczych prowadzone były lub są nadal sprawy w egzekucji.

Jednakże stwierdzono przypadki braku należytego monitorowania (czuwania nad terminowym biegiem sprawy po doręczeniu decyzji przedsiębiorcy) prowadzonych działań przed egzekucyjnymi przez inspektorów prowadzących sprawy, w zakresie realizacji należności wynikających z decyzji, co wiązało się również z brakiem monitorowania należności wymagalnych w sprawach kar pieniężnych przez Wydział Prawno - Organizacyjny.

Przykłady:

1. Pierwsze upomnienie wzywające do uregulowanie należności w wysokości 1.000,00 zł wynikających z decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu w sprawie ŻG.8361.176.2016 z dnia 20.04.2016 r. zostało sporządzone dopiero w dniu 22.02.2017 r. Odsetki z tytułu zwłoki w stosunku do p. P. Zimniak – Pizzeria „GALLIPOLI” w Poznaniu naliczane były od dnia 07.06.2016 r.
2. Pierwsze upomnienie wzywające do uregulowanie należności w wysokości 2.000,00 zł wynikających z decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu w sprawie D/KA.NU.8361.204.2012 z dnia 15.04.2013 r. zostało sporządzone dopiero w dniu 10.10.2016 r. Odsetki z tytułu zwłoki w stosunku do p. S. Fabijana MARS ELEKTRONIK w Kaliszu naliczane były od dnia 02.05.2013 r.

Z powodu nieuregulowania należności dopiero w dniu 08.12.2016 r. został wystawiony tytuł wykonawczy nr 30/16 zastosowany w egzekucji należności pieniężnych.

Przypadki braku należytego monitorowania sprawy w wymienionym zakresie są naruszeniem uregulowań zawartych w CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5 i p.pkt. 5a powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie *wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu (wraz z Aneksami z dnia 26.10.2015 r.)*.

Zgodnie z brzmieniem art. 15 § 1 powołanej wcześniej ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - „Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem

skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia.”

W toku audytu stwierdzono naruszenie art. 6 § 1 powołanej ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w brzmieniu „W razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych” poprzez występowanie opóźnień w wystawianiu tytułów wykonawczych i egzekwowaniu należności wymagalnych (z uwzględnieniem ww. art. 15 § 1).

W toku audytu stwierdzono brak właściwego nadzoru bezpośrednich przełożonych tj. Naczelników komórek kontrolnych nad pracą inspektorów, w tym nad odpowiednimi etapami realizacji decyzji, co jest naruszeniem uregulowań zawartych w § 7 pkt. 6 powoływanego na wstępie Regulaminu Organizacyjnego WIIH w Poznaniu obowiązującego w badanym okresie w brzmieniu „Naczelnicy Wydziałów koordynują realizację zadań wynikających z planu pracy kontrolnej Inspektoratu i sprawują merytoryczny nadzór nad ich realizacją w skali Inspektoratu” oraz uregulowań zawartych w CZEŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5 i p.pkt. 6 powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. w brzmieniu „Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Delegatur sprawują nadzór nad odpowiednimi etapami realizacji decyzji.”

Brak nadzoru skutkowało opóźnieniami w dochodzeniu należności wymagalnych.

2.4. Terminowość przekazywania dochodów

Na podstawie ewidencji księgowych oraz danych z wyciągów bankowych ustalono, że audytowany uzyskał i przekazał w roku 2016 dochody w wysokościach zgodnych z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27 tj. **234.733,93 zł.**

Zbadano terminowość odprowadzenia na rachunek Ministerstwa Finansów Departament Budżetu Państwa kwot dochodów budżetowych uzyskanych/przekazanych przez Inspekcję Handlową w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Z badanych dokumentów wynika, że pozyskiwane dochody odprowadzane były na bieżąco i terminowo, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2014 poz. 82 ze zm. i tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 69).

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, iż zgromadzone kwoty dochodów zostały w całości przekazane na rachunek Ministerstwa Finansów Departament Budżetu Państwa. Nie stwierdzono przypadku przeznaczenia uzyskanych dochodów budżetowych na wydatki badanej jednostki.

3. Realizacja wydatków w ramach planu finansowego.

3.1. Wysokość poniesionych wydatków; zgodność danych ze sprawozdaniem Rb-28

Roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28 za okres od 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. zostało sporządzone i zatwierdzone przez kierownika jednostki w dniu 27.01.2017 r.

Wynika z niego, że wartość planowanych na rok 2016 wydatków wynosiła w rozdziale 50001 – 5.927.784 zł, a Wojewódzki Inspektorat zrealizował w okresie sprawozdawczym wydatki w wysokości 5.927.029,11 zł, tj. 99,99 % kwoty planowanej.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że audytowana jednostka w roku 2016 zrealizowała i rozliczyła wydatki w wysokościach zgodnych z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28.

Najwyższe wydatki w 2016 r. występowały w ramach paragrafów:

§ 4020 „Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej” 3.468.999,86 zł;

§ 4110 „Składki na ubezpieczenie społeczne” 682.461,10 zł;

§ 4010 „Wynagrodzenia osobowe pracowników” 481.453,78 zł;

§ 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” 294.140,02 zł.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych i zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 2 tej ustawy ujęte w planach finansowych jednostek budżetowych wydatki stanowią nieprzekraczalny limit. W wyniku audytu stwierdzono, że w badanej jednostce w roku 2016 wydatki dokonywane były w granicach kwot określonych w planie finansowym.

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu w dniu 29.12.2016 r. dokonał zwrotu niewykorzystanych środków z *inwestycji* w kwocie 307,50 zł oraz w dniu 30.12.2016 r. dokonał przeksięgowania środków *na wydatki* w kwocie 447,39 zł na rachunek dysponenta głównego - Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Nie stwierdzono przekroczenia planu wydatków po zmianach.

3.2. Terminowość przekazywania sprawozdań Rb-27 i Rb-28

Wojewódzki Inspektorat sporządzał i przysyłał jednostkowe sprawozdania budżetowe w układzie klasyfikacji budżetowej w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa (TREZOR 3.0) w terminach określonych w załączniku nr 42 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w *sprawie sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm. i tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 1015).

Z powołanego wyżej załącznika nr 42 do rozporządzenia wynika, że dysponenti środków budżetu państwa trzeciego stopnia przekazują miesięczne sprawozdania Rb-27, Rb-28 do dysponenta wyższego stopnia nie później niż 10 dni po upływie okresu sprawozdawczego (sprawozdania miesięczne za grudzień 8 dni później), natomiast sprawozdania roczne nie później niż do dnia 02 lutego roku następującego po okresie sprawozdawczym.

Stwierdzono, że jednostka audytowana przekazywała jednostkowe sprawozdania budżetowe Rb-27 i Rb-28 do Wydziału Finansów i Budżetu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu łącznie, zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia w wersji elektronicznej, z zachowaniem określonych terminów.

3.3. Weryfikacja prawidłowości dokumentowania poniesionych wydatków oraz ocena terminowości dokonywania zapłaty.

W badanym okresie w Inspekcji Handlowej obowiązywało powoływane wcześniej Zarządzenie nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w *sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu* (wraz z Anekssem z dnia 26.10.2015 r.).

Wymieniona powyżej „Instrukcja” zawiera m.in.:

- zasady dotyczące przygotowania dokumentów księgowych do księgowania i określenie cech jakim dokumenty muszą odpowiadać;
- zadania i cel kontroli merytorycznej i kontroli formalno-rachunkowej;
- opis sposobu przechowywania dokumentów księgowych;

- regulacje dotyczące obiegu dokumentów w tym prawidłowość obiegu decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nakładających kary pieniężne przedsiębiorcom na podstawie określonych przepisów prawnych oraz decyzji o ponoszeniu kosztów przeprowadzonych badań;

- wskazanie zakresu poszczególnych uprawnień do wystawiania dowodów księgowych;

- terminy sporządzania, przekazywania i kontroli dokumentów własnych i obcych;

- uregulowania dotyczące kontroli finansowej wewnętrznej w Inspekcji Handlowej, w tym procedury kontroli wstępnej, kontroli bieżącej i kontroli następnej;

- Załączniki nr 1 i nr 2 z wykazami osób upoważnionych do podpisywania faktur/rachunków i innych dokumentów pod względem merytorycznym w Poznaniu i Delegaturach w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile.

W tabelach w ww. załącznikach w miejscach wyznaczonych do zamieszczenia wzoru podpisu osoby upoważnionej stwierdzono brak wzorów podpisów.

W toku audytu badaniu poddano wymogi formalne i merytoryczne opracowywania wybranych dowodów księgowych. Zweryfikowano również terminowość i celowość dokonywanych wydatków. Szczegółowej analizie poddano wydatki wynikające z dokumentów księgowych o wartościach powyżej 500,00 zł, ujęte w ewidencji księgowej za miesiące: lipiec, sierpień i listopad 2016 r.

Z opisów zamieszczonych na dokumentach wynika, że zostały one sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, zatwierdzone do wypłaty ze środków budżetowych ze wskazaniem paragrafu przez kierownika jednostki i głównego księgowego oraz zapłacone z zachowaniem terminu wynikającego z faktury.

Przeanalizowane zostały transakcje wynikające z w/w dokumentów pod kątem przestrzegania zasady wskazanej w art. 44 ust. 3 pkt 3 powołanej ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którą wydatki publiczne powinny być dokonywane „w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

Z badanych faktur i wyciągów bankowych wynika, że Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu regulował zobowiązania terminowo. Nie stwierdzono przypadków niewykonania zobowiązań przez Inspekcję Handlową, którego skutkiem była zapłata odsetek, kar lub opłat.

Do określonych zakupów o wartości poniżej 20.000 zł, zgodnie z *Regulaminem* będącym załącznikiem do Zarządzenia nr 6/2015 z dnia 12 sierpnia 2015 roku Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu *Regulaminu udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w PLN równowartości kwoty netto, określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, oraz uchylające Zarządzenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nr 1/2014, z dnia 19 lutego 2014 roku* sporządzane były zamówienia. Część zamówień sporządzana była z podpisami osób wnioskujących, a część bez podpisu tych osób lub tylko zparafowana.

Z analizy dokumentów źródłowych wynika, że dowody zakupu, tj. faktury zostały zweryfikowane, podpisane i opisane przez uprawnione do tego osoby.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono uchybienia w zakresie opisu dokumentów odnośnie wyłączenia, bądź zastosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w okresie audytowanym.

Faktury dokumentujące zakup towarów bądź usług nie podlegające procedurze zamówień publicznych z uwagi na ich wartość, nie zawierały adnotacji dotyczącej zwolnienia z procedury zamówień publicznych, do czego zobowiązywały jednostkę audytowaną wytyczne z *Instrukcji* stanowiącej załącznik do powoływanego wcześniej Zarządzenia nr 4/2015.

Z Zarządzenia będącego *Instrukcją sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu* wynika wymieniony w procedurze kontroli bieżącej, obowiązek sporządzania takiej adnotacji każdorazowo, na każdym dokumencie potwierdzającym zakup.

W CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ VII pkt. 4.2. p.pkt 1 powoływanego wcześniej Zarządzenia nr 4/2015 określono, że „*Kontrola bieżąca polega na badaniu czynności i wszelkiego rodzaju operacji w toku ich wykonywania, w celu sprawdzenia, czy wykonywanie ich przebiega prawidłowo, zgodnie z ustalonymi planami i przepisami prawnymi, a w szczególności zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych*”.

Procedura kontroli bieżącej wynikająca z ww. *Instrukcji* wymagała każdorazowego sprawdzenia, „...czy dokonany zakup lub usługa zrealizowane zostały w trybie ustawy o zamówieniach publicznych (powyżej 30.000 euro).” Upoważniony pracownik Wydziału Budżetowo-Administracyjnego, realizujący zamówienie, zakup towaru czy usługi, powinien udokumentować sprawdzenie każdej faktury czy rachunku, poprzez „adnotację na dowodzie księgowym” zgodnie z zapisem zawartym w pkt 4 tabeli *Procedury kontroli bieżącej*. Poddane analizie w toku audytu dowody zakupu nie zawierały takiej adnotacji. Brak udokumentowania przeprowadzenia kontroli bieżącej w ww. zakresie stanowi naruszenie procedury wewnętrznej określonej w tym zakresie w CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ VII pkt. 4.2. p.pkt 1) powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie „*Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu* (wraz z Aneksami z dnia 26.10.2015 r.).

4. Przestrzeganie terminowości w opłacaniu składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4.1. Terminowość przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Audytem objęto opłacanie przez Inspekcję Handlową składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy.

Stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (obowiązujące w okresie badanym: t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm. i t.j. Dz. U. z 2016, poz. 963 ze zm.) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Terminy rozliczania i opłacania składek pobieranych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych reguluje art. 47 ustawy *o systemie ubezpieczeń społecznych*.

Zgodnie z powołanymi wyżej przepisami Wojewódzki Inspektorat zobowiązany był do opłacania składek za dany miesiąc, nie później niż do 5 dnia następnego miesiąca.

Za termin dokonania zapłaty należności w obrocie bezgotówkowym uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika na podstawie polecenia przelewu - art. 60 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (według obowiązującego w okresie badanym, t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.).

Wartość zadeklarowanych w 2016 r. składek ZUS wynosiła:

– na ubezpieczenia społeczne – 1.080.789,78 zł,

- na ubezpieczenia zdrowotne – 312.868,63 zł,
- na Fundusz Pracy – 63.910,95 zł.

Stwierdzono, że Wojewódzki Inspektorat dokonał w badanym okresie wpłat należnych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy w ustawowych terminach.

W wyniku porównania sumy kwot deklarowanych składek ZUS za wszystkie miesiące 2016 r. w wysokości 1.457.569,36 zł i sumy kwot dokonanych przelewów składek za ten okres 1.458.639,09 zł, stwierdzono nadpłatę składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1.069,73 zł. Różnica wynikała z konieczności wpłaty kwoty korekty Funduszu Pracy dokonanej w maju 2017 r. po kontroli ZUS, korekty składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu przeliczenia list płac za luty 2017 r. oraz korekty dotyczącej deklaracji za grudzień 2015 r.

W zakresie terminowości przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za miesiące od stycznia do grudnia 2016 r. nieprawidłowości nie stwierdzono. Składki ZUS były odprowadzane zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych*.

4.2. Prawidłowość i terminowość dokonywania wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (składania informacji INF-1 i INF-2).

Pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest zobowiązany, z zastrzeżeniem ust. 2–5 i art. 22, dokonywać miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (zwany dalej: „Funduszem”), w wysokości kwot określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 ze zm. i t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji”.

Na podstawie art. 21 ust. 2 ww. *ustawy o rehabilitacji* z wpłat, o których mowa w ust. 1, zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6%.

Zgodnie z art. 21 ust. 2a ww. *ustawy o rehabilitacji*, dla państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych będących jednostkami budżetowymi, zakładami budżetowymi albo gospodarstwami pomocniczymi, instytucji kultury oraz jednostek organizacyjnych zajmujących się statutowo ochroną dóbr kultury uznanych za pomnik historii wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, wynosi 2%, 3% w 2005 r., 4% w 2006 r., 5% w 2007 r. i 6% w 2008 r. oraz w latach następnych. Art. 21 ust. 2f stanowi, że pracodawcy osiągający wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o których mowa w ust. 2, 2a i 2b, oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 2e, składają Zarządowi Funduszu informacje miesięczne i roczne odpowiednio o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, o zatrudnieniu i kształceniu osób niepełnosprawnych lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych według wzoru ustalonego, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Informacje miesięczne (INF-1) składane są w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą, a informacja roczna (INF-2) – do 20 stycznia za rok poprzedni.

Zgodnie z art. 2a. ust. 1 *ustawy o rehabilitacji* osobę niepełnosprawną wlicza się do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych począwszy od dnia przedstawienia pracodawcy orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność.

Audytem objęto informacje miesięczne o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych jako pracodawca zwolniony od wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych INF – 1, informację roczną o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych INF-2 i orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla poszczególnych pracowników w 2016 r.

W toku audytu analizie poddano przedłożone przez Inspektorat orzeczenia dotyczące stopnia niepełnosprawności dla 9 osób. W wyniku ich analizy stwierdzono, że orzeczenia określające stopień niepełnosprawności były aktualne i obowiązujące w badanym okresie, tj. w 2016 r. - orzeczenia wydane były na stałe lub na okres dłużej obowiązujący.

W informacjach za miesiące od stycznia do sierpnia 2016 r. wykazano łącznie 9 osób niepełnosprawnych, w tym 7 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 2 osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności, natomiast za miesiące od września do grudnia 2016 r. wykazano łącznie 8 osób niepełnosprawnych, w tym 6 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 2 osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności, na 94-98 osób zatrudnionych ogółem, co po przeliczeniu stanowiło wymagany wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych (od 8,40 do 9,35).

Na podstawie złożonych za okres od stycznia do grudnia 2016 r. informacji miesięcznych INF-1 oraz informacji rocznej INF-2 wypełnionej dnia 05 stycznia 2017 r. ustalono, że audytowany Inspektorat wykazywał za okres od stycznia do grudnia 2016 r. wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, który kwalifikował go do grupy podmiotów zwolnionych z wpłat na Fundusz (PFRON) na podstawie przepisów art. 21 ust. 2a ww. *ustawy o rehabilitacji*.

Analizie poddano informacje miesięczne o zwolnieniu z wpłat INF-1 i terminowość ich składania, tj. do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczyła informacja.

W wyniku analizy terminowości składania informacji o zwolnieniu z wpłat na PFRON, stwierdzono, że Inspekcja Handlowa w 2016 r. złożyła informacje INF-1 za miesiące od stycznia do marca 2006 r. i od czerwca do grudnia 2016 r. prawidłowo - w terminach określonych w art. 21 ust. 2 f *ustawy o rehabilitacji*, tj. do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu oraz roczną INF-2 - do 20 stycznia 2017 roku. Deklaracja roczna INF-2 została złożona 05.01.2017 r.

Z wydruku zestawienia dokumentów *e-PFRON2 Pracodawca*, złożonych przez audytowanego do PFRON wynika, że wystąpiły przypadki naruszenia przepisów powołanej wyżej ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej* poprzez złożenie informacji INF-1 za miesiące: kwiecień i maj 2016 r. z przekroczeniem terminu określonego w art. 21 ust. 2 f wymienionej ustawy. Informacje o zwolnieniu z wpłat na PFRON INF-1 zostały złożone po obowiązującym terminie tj. odpowiednio 24.05.2016 r. i 21.06.2016 r.

5. Badanie zgodności danych ujętych w sprawozdaniach z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowość przekazania sprawozdań.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w *sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu zobowiązany był w badanym okresie do sporządzania sprawozdań:

- 1) Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji;
- 2) Rb-N – kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.

Wzory ww. sprawozdań określono w załącznikach nr 1 i nr 3 do powołanego wyżej rozporządzenia. Przepisy tego rozporządzenia określały także terminy sporządzania i przekazywania sprawozdań dla poszczególnych grup jednostek sektora finansów publicznych. Badaniem zgodności kwot wykazanych w sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej objęto:

- kwartalne sprawozdania Rb-N i Rb-Z za 2016 rok,
- dane z bilansu za okres objęty audytem,
- wydruki z systemu księgowego dotyczące wartości zaewidencjonowanych obrotów w roku 2016, według stanu na koniec każdego kwartału na następujących kontach:
  - 101 – Kasa;
  - 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych, w tym:
    - 221-1 – wpływy z usług,
    - 221-2 – grzywny, mandaty i inne kary od ludności,
    - 221-3 – grzywny, mandaty i inne kary od osób prawnych. I

Ponadto zbadano wybrane faktury pod kątem terminowości zapłaty należności w badanym okresie.

5.1. Badanie zgodności danych ujętych w sprawozdaniach z ewidencją księgową.

Analizie poddano następujące sprawozdania:

Rb-N – kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;

Rb-Z – kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Rb-N – kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.

W Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do wskazanego wyżej rozporządzenia z dnia 4 marca 2010 r., w rozdziale 2 poświęconym sprawozdaniu Rb-N określono pojęcie należności wymagalnych. Jest to wartość wszystkich bezspornych należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Są to należności wynikające głównie z dostaw towarów i usług (np. niezapłaconych w terminie faktur), prawomocnych orzeczeń sądu, udzielonych poręczeń i gwarancji.

Kategoria ta nie obejmuje należności wymagalnych z tytułu odsetek od wymagalnych należności, czy też innych należności ubocznych.

Dane wynikające z badanych sprawozdań w porównaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej zawarto w poniższych zestawieniach.

Rb-N I kwartał 2016 r.

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N1. papiery wartościowe krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N2. kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N3. gotówka i depozyty	0,00	4.669,69	-4.669,69	X	
N3.1. gotówka	0,00	4.669,69	-4.669,69	101	101 4.669,69 zł
N3.2. depozyty na żądanie	0	0	0		
N3.3. depozyty terminowe	0	0	0		
N4. należności wymagalne	37.634,65	37.634,65	0	X	

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N4.1 z tytułu dostaw towarów i usług	840,16	840,16	0,00	221	221-1 840,16 zł
N4.2 pozostałe	36.794,49	36.794,49	0	221	221-2 27.011,03 zł 221-3 9.783,46 zł
N5. pozostałe należności	12.668,59	12.668,59	0	X	
N5.1. z tytułu dostaw i usług	2.168,59	2.168,59	0,00	221	221-1 2.168,59 zł
N5.2. z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	0,00	0,00	0		
N5.3. z tytułów innych niż wymienione wyżej	10.500,00	10.500,00	0	221	221-2 8.800 zł 221-3 1.700 zł
B1.2.3.4. Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	0		

Saldo Wn - stan na 31.03.2016 r.

dot. § 0830 - konto 221-1 = 3.008,75 zł (840,16 zł należności wymagalne + 2.168,59 zł należności pozostałe);

dot. § 0570 - konto 221-2 = 35.811,03 zł (27.011,03 zł należności wymagalne + 8.800,00 zł należności pozostałe);

dot. § 0580 - konto 221-3 = 11.483,46 zł (9.783,46 zł należności wymagalne + 1.700,00 zł należności pozostałe).

Z zamieszczonej wyżej tabeli wynika, że wystąpiła rozbieżność pomiędzy danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-N za I kwartał 2016 r., a danymi zawartymi w ewidencji księgowej. Różnica w wysokości 4.669,60 zł powstała w wyniku nie ujęcia w pozycji N3.1. *gotówka*, należności wynikających z zapisów konta 101 *kasa*.

Rb-N II kwartał 2016 r.

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N1. papiery wartościowe krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N2. kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N3. gotówka i depozyty	4.307,25	4.307,25	0	X	
N3.1. gotówka	4.307,25	4.307,25	0,00	101	101 4.307,25 zł
N3.2. depozyty na żądanie	0	0	0		
N3.3. depozyty terminowe	0	0	0		
N4. należności wymagalne	34.790,31	34.790,31	0	X	
N4.1 z tytułu dostaw towarów i usług	1.295,82	1.295,82	0,00	221	221-1 1.295,82 zł
N4.2 pozostałe	33.494,49	33.494,49	0		221-2 18.211,03 zł 221-3 15.283,46 zł
N5. pozostałe należności	25.297,73	25.297,73	0	X	

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N5.1. z tytułu dostaw i usług	897,73	897,73	0,00	221	221-1 897,73 zł
N5.2. z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0		
N5.3. z tytułów innych niż wymienione wyżej	24.400,00	24.400,00	0,00		221-2 7.400,00 zł 221-3 17.000,00 zł
B1.2.3.4. Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	0		

Saldo Wn - stan na 30.06.2016 r.

dot. § 0830 - konto 221-1 = 2.193,55 zł (1.295,82 zł należności wymagalne + 897,73 zł należności pozostałe);

dot. § 0570 - konto 221-2 = 25.611,03 zł (18.211,03 zł należności wymagalne + 7.400,00 zł należności pozostałe);

dot. § 0580 - konto 221-3 = 32.283,46 zł (15.283,46 zł należności wymagalne + 17.000,00 zł).

Z zamieszczonej wyżej tabeli wynika, że w kwartalnym sprawozdaniu o stanie należności Rb-N za II kwartał 2016 r. zostały wykazane kwoty zgodne z ewidencją księgową.

Rb-N III kwartał 2016 r.

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N1. papiery wartościowe krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N2. kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N3. gotówka i depozyty	5.000,00	4.672,96	327,04	X	
N3.1. gotówka	5.000,00	4.672,96	327,04	101	101 4.672,96 zł
N3.2. depozyty na żądanie	0	0	0		
N3.3. depozyty terminowe	0	0	0		
N4. należności wymagalne	67.121,83	67.121,83	0	X	
N4.1 z tytułu dostaw towarów i usług	520,40	520,40	0,00	221	221-1 520,40 zł
N4.2 pozostałe	66.601,43	66.601,43	0,00		221-2 23.217,97 zł 221-3 43.383,46 zł
N5. pozostałe należności	22.318,14	22.318,14	0,00	X	
N5.1. z tytułu dostaw i usług	3.168,36	3.168,36	0,00	221	221-1 3.168,36 zł
N5.2. z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	0,00	0,00	0,00		
N5.3. z tytułów innych niż wymienione wyżej	19.149,78	19.149,78	0,00		221-2 15.250,00 zł 221-3 3.899,78 zł

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
B1.2.3.4. Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	0		

Saldo Wn - stan na 30.09.2016 r.

dot. § 0830 - konto 221-1 = 3.688,76 zł (520,40 zł należności wymagalne + 3.168,36 zł należności pozostałe);

dot. § 0570 - konto 221-2 = 38.467,97 zł (23.217,97 zł należności wymagalne + 15.250,00 zł należności pozostałe);

dot. § 0580 - konto 221-3 = 47.283,24 zł (43.383,46 zł należności wymagalne + 3.899,78 zł należności pozostałe).

Z zamieszczonej wyżej tabeli wynika, że wystąpiła rozbieżność pomiędzy danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-N za III kwartał 2016 r., a danymi zawartymi w ewidencji księgowej. Różnica w wysokości 327,04 zł powstała w wyniku ujęcia w pozycji N3.1. *gotówka*, kwoty należności w wysokości 5.000,00 zł, a z zapisów konta 101 *kasa* wynika kwota 4.672,96 zł.

Rb-N IV kwartał 2016 r.

Wyszczególnienie	Kwota należności ogółem według Rb-N (w zł)	Kwota należności według ewidencji księgowej (w zł)	Różnica (2-3) (w zł)	Nr konta	Uwagi
1	2	3	4	5	6
N1. papiery wartościowe krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N2. kredyty i pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe	0	0	0		
N3. gotówka i depozyty	0	0	0	X	
N3.1. gotówka	0	0	0	101	101 0,00 zł
N3.2. depozyty na żądanie	0	0	0		
N3.3. depozyty terminowe	0	0	0		
N4. należności wymagalne	55.389,71	55.389,71	0	X	
N4.1 z tytułu dostaw towarów i usług	698,20	698,20	0,00	221	221-1 698,20 zł
N4.2 pozostałe	54.691,51	54.691,51	0	221	221-2 32.091,51 zł 221-3 22.600,00 zł
N5. pozostałe należności	30.233,94	30.233,94	0	X	
N5.1. z tytułu dostaw i usług	2.033,94	2.033,94	0,00	221	221-1 2.033,94 zł
N5.2. z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0		
N5.3. z tytułów innych niż wymienione wyżej	28.200,00	28.200,00	0	221	221-2 2.200,00 zł 221-3 26.000,00 zł
B1.2.3.4. Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	0		

Saldo Wn - stan na 31.12.2016 r.

dot. § 0830 - konto 221-1 = 2.732,14 zł (698,20 zł należności wymagalne + 2.033,94 zł należności pozostałe);

dot. § 0570 - konto 221-2 = 34.291,51 zł (32.091,51 zł należności wymagalne + 2.200,00 zł należności pozostałe);

dot. § 0580 - konto 221-3 = 48.600,00 zł (22.600,00 zł należności wymagalne + 26.000,00 zł należności pozostałe).

Z zamieszczonej wyżej tabeli wynika, że w kwartalnym sprawozdaniu o stanie należności Rb-N za IV kwartał 2016 r. zostały wykazane kwoty zgodne z ewidencją księgową.

W toku audytu wyjaśnienia na temat rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w sprawozdaniach o stanie należności Rb-N za I kwartał i III kwartał 2017 r., a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej udzieliła Główna księgową p. Jolanta Andrzejewska w piśmie znak BA.1610.5.2017 z dnia 19 października 2017 r.

Z wyjaśnień wynika m.in., że *„Sprawozdanie Rb-N wypełniane jest w formie elektronicznej, w tym samym pliku, po zakończeniu poszczególnych kwartałów. Nie ujęcie z sprawozdaniu za I kwartał 2016 roku kwoty 4.669,60 zł stanowiącej pogotowie kasowe Inspektoratu (konto 101 kasa) wyniknęło bądź z niezapisania zmian w wypełnianym formularzu, bądź też niewpisanie wartości do formularza i było następstwem natłoku pracy po zakończonym kwartale oraz brakiem możliwości sprawdzenia poprawności danych przez drugą osobę (braki kadrowe). W odniesieniu zaś do rozbieżności danych w tym samym zakresie tj. konto 101 kasa za III kwartał 2016 r. wyjaśniam, że rozbieżność danych w kwocie 327,04 zł wyniknęła z dokonania korekty danych na koncie 101, już po dokonaniu prezentacji tych danych w sprawozdaniu Rb-N i ze względu na wyjątkową sytuację kadrową wydziału, informacja ta, przez przeoczenie, nie została przekazana głównemu księgowemu, który w związku z tym nie dokonał korekty sprawozdania.”*

Występowanie rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności Rb-N, a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, mające miejsce w sprawozdaniach za I i III kwartał 2016 r. stanowi naruszenie § 10 ust. 4 powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 04 marca 2010 r. w sprawie *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*, zgodnie z którym *„sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.”*

W trakcie audytu stwierdzono występowanie w Inspektoracie w badanym okresie złożonego trybu kompletowania danych niezbędnych do prawidłowego sporządzenia sprawozdań Rb-N.

Wykazywane w sprawozdaniach w poz. N4 wartości należności wymagalnych obejmują należności wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług i pozostałe należności wymagalne. Kwota wykazywana w poz. N4 składa się z sumy wartości księgowanych dla poszczególnych paragrafów: § 0830 „Wpływy z usług” (konto 221-1), § 0570 „Grzywny, mandaty i inne kary od ludności” (konto 221-2), § 0580 „Grzywny, mandaty i inne kary od osób prawnych” (konto 221-3). W badanym okresie komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za dochodzenie i monitorowanie należności były – Wydział PO (prawno-organizacyjny) i Wydział BA (budżetowo-administracyjny).

Moment powstania wymagalności danej należności w Inspekcji Handlowej jest powiązany z terminami wynikającymi z dowodu doręczenia decyzji lub upomnienia oraz faktu ewentualnego wniesienia odwołania do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Dalszy wpływ na egzekwowanie należności stanowi wystawienie tytułu wykonawczego.

Główny księgowy Inspekcji Handlowej pani Jolanta Andrzejewska złożyła w dniu 28.09.2017 r. wyjaśnienia w sprawie sporządzania przedmiotowych sprawozdań w tym Rb-N, z których

wynika m.in., że: „...podstawą ich wykonania były zapisy na kontach księgowych na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych oraz kopie decyzji wydanych w sprawach, na podstawie których zapisy na kontach księgowych były dokonywane. (...) Wydział BA, przy współudziale inspektorów prowadzących sprawy, monitorował tylko należności wymagalne w sprawach kosztów badań laboratoryjnych, ponieważ tylko w tym zakresie posiadał pełną wiedzę o terminach w poszczególnych sprawach (posiadał zwrotne „potwierdzenie odbioru” decyzji, czy upomnień). Natomiast w sprawach kar pieniężnych konsultował dane z Wydziałem PO, ponieważ nie dysponował wspomnianymi zwrotnymi „potwierdzeniami odbioru”, odwołaniami do UOKiK, czy też wystawionymi tytułami wykonawczymi. Akta spraw znajdują się zarówno w Wydziałach WIIH w Poznaniu, jak i jego delegaturach...” (...)

„Ponieważ realizacja nadzoru nad należnościami rozłożona była na dwa wydziały tj. Wydział PO w sprawach kar pieniężnych i Wydział BA w sprawach kosztów badań laboratoryjnych, żaden z Wydziałów nie dysponował w pełni dokumentacją dot. tych należności, zatem był on utrudniony. W dniu 23 sierpnia 2017 roku weszło w życie zarządzenie nr 9/2017 wprowadzające nowy regulamin WIIH w Poznaniu, gdzie sprawy rozliczania kar pieniężnych i kosztów laboratoryjnych nałożone zostały, we współpracy z merytorycznie odpowiedzialnymi pracownikami komórek organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu, na Wydział BA.”

W obecnie obowiązującym Regulaminie Organizacyjnym Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu wprowadzonym Zarządzeniem nr 9/2017, zatwierdzonym przez Wojewodę Wielkopolskiego dnia 24.08.2017 r. w § 12 ust. 2 pkt 5 wyszczególniono w obszarze odpowiedzialności, że Główny księgowy ponosi odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej Wojewódzkiego Inspektoratu w zakresie terminowości dochodzenia należności. Czynności dotyczące całości rozliczeń należności zostały skoncentrowane w jednej komórce organizacyjnej.

Rb-Z – kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

We wszystkich sprawozdaniach Rb-Z za poszczególne kwartały 2016 r. Inspekcja Handlowa wykazała zerowe wartości dla wszystkich zobowiązań według niżej wymienionych tytułów dłużnych (Część A): papiery wartościowe krótko- i długoterminowe, kredyty i pożyczki krótko- i długoterminowe, przyjęte depozyty, wymagalne zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług oraz pozostałych. W Wojewódzkim Inspektoracie nie zostały wykazane i nie występowały pozycje wymienione w częściach B, C, D i E sprawozdania Rb-Z. Audytem objęto wybrane faktury zakupu pod kątem terminowości zapłaty zobowiązań.

Audytowany według stanu na koniec każdego kwartału 2016 r. nie posiadał zobowiązań wymagalnych. Ustalono, że wydatkowanie środków publicznych następowało w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Sprawozdanie Rb-UZ – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2016 r.

Sprawozdanie Rb-UN – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych za 2016 r.

Zgodnie z § 6 ust. 3 powołanego wcześniej rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych sprawozdań Rb-UZ i Rb-UN nie sporządza się w przypadku, gdy jednostka nie posiada zobowiązań lub należności podlegających wykazaniu w tych sprawozdaniach.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że audytowany nie posiadał zobowiązań i należności z tytułu papierów wartościowych, nie występował też spadek należności wynikający

z umorzenia długu innemu podmiotowi, w związku z tym nie miał obowiązku sporządzania sprawozdań Rb-UZ i Rb-UN.

5.2. Badanie przestrzegania terminów sporządzenia i przekazywania sprawozdań.

Zgodnie z zapisem § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 04 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, terminy sporządzania i przekazywania sprawozdań oraz odbiorców sprawozdań w zakresie budżetu państwa określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

Wynika z niego, że Inspekcja Handlowa jako dysponent środków budżetu państwa trzeciego stopnia, zobowiązana była do składania sprawozdań jednostkowych w następujących terminach:

- Rb-Z i Rb-N za I, II, III kwartał - nie później niż 12 dni po upływie okresu sprawozdawczego,
- Rb-Z i Rb-N za IV kwartał – do 26 stycznia roku następującego po upływie okresu sprawozdawczego.

Sprawozdania Rb-Z i Rb-N, stosownie do treści § 9 ust. 1 rozporządzenia z dnia 04 marca 2010 r., powinny być sporządzane w formie dokumentu oraz w formie elektronicznej.

Zgodnie z § 9 ust. 3a ww. rozporządzenia, jednostki mogą przekazywać sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej tylko wtedy, gdy zostaną one opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1114) i przekazane odbiorcom sprawozdań na elektroniczną skrzynkę podawczą, o której mowa w tej ustawie.

W toku audytu ustalono, że sporządzone przez Inspekcję Handlową sprawozdania Rb-N i Rb-Z według stanu na koniec I, II, III i IV kwartału 2016 r. zostały przekazane terminowo w wersji elektronicznej do jednostki nadrzędnej, tj. do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

B. Audyt zgodności z prawem dokonywania zamówień publicznych w roku 2016.

1. Prawidłowość stosowania procedur określonych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Wielkopolski Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu jako jednostka sektora finansów publicznych dysponująca środkami publicznymi, zobowiązany był przy dokonywaniu zakupów towarów, usług i robót budowlanych do stosowania zasad, form i trybów zamówień publicznych uregulowanych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm. - obowiązujący w okresie audytowanym), zwanej w dalszej części niniejszego protokołu również w skrócie – ustawą Pzp.

Zgodnie z art. 44 ust. 4 powołanej wcześniej ustawy o finansach publicznych jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, że jednostka audytowana w 2016 r. nie zaciągała zobowiązań o wartościach przekraczających, wyrażoną w złotych równowartość kwoty netto, określoną w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, tj. 30.000 euro.

W badanym okresie w audytowanym podmiocie obowiązywało Zarządzenie nr 6/2015 z dnia 12 sierpnia 2015 roku Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu Regulaminu udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w PLN równowartości kwoty netto, określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, oraz uchylające Zarządzenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nr 1/2014, z dnia 19 lutego 2014 roku.

W Regulaminie stanowiącym Załącznik do ww. Zarządzenia, określono zasady i tryb postępowania przy udzielaniu zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o szacunkowej wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty netto, określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, z którym jest związany obowiązek stosowania ustawy Pzp.

Zgodnie z ww. Regulaminem usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości poniżej kwoty 20.000 zł, realizowane były na podstawie zamówień, składanych w formie pisemnej przez Naczelników Wydziałów i Dyrektorów Delegatur, zawierających przedmiot zamówienia, przybliżoną wartość zamówienia i termin realizacji oraz zaakceptowanych przez Naczelnika Wydziału Budżetowo – Administracyjnego i Kierownika Zamawiającego, zgodnie z wzorem stanowiącym Załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu. Natomiast dla zamówień o wartości powyżej 20.000 zł, stosowano procedurę udzielenia zamówień publicznych w oparciu o wytyczne ww. Regulaminu.

W związku z powyższym nie sporządzono rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych w 2016 roku określonego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru i sposobie wykorzystania.

2. Badanie prawidłowości przeprowadzania postępowań.

2.1. Badaniem objęto:

- 1) Roczny rejestr realizowanych zakupów w 2016 r. zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2015 z dnia 12.08.2015 r.;
- 2) Dokumentację wybranych postępowań o zamówienia, w tym w szczególności: zamówienia, wnioski o zamówienia, dokumenty będące podstawą ustalenia wartości zamówień, złożone oferty, notatki z rozeznania, umowy, faktury wystawione przez wykonawców, wyciągi bankowe dokumentujące przelewy należności za faktury;
- 3) Zestawienie obrotów i sald konta: nr 130-0-4270 *Zakup usług remontowych* oraz kartotekę konta nr 130-0-6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne*.

W wyniku audytu ustalono, że Wydział Budżetowo-Administracyjny, zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2015 z dnia 12.08.2015 r. prowadził Roczny rejestr zakupów-zamówień udzielanych na podstawie § 7 Regulaminu stanowiącego załącznik do Zarządzenia. Z analizy zestawienia zakupów wynika, że Inspekcja Handlowa w 2016 r. poddawała kontroli sumę wartości zamówień dla danego kontrahenta, przestrzegając zasady zakazu dzielenia zamówień i kontrolowania ich wartości. Nadzór formalny nad stosowaniem Regulaminu sprawował Wydział Prawno – Organizacyjny w oparciu o § 8 ww. Regulaminu.

W wyniku przeprowadzonego audytu prawidłowości stosowania procedury zamówień stwierdzono uchybienia w zakresie opisu dokumentów polegające na braku wymagalnej adnotacji dotyczącej wyłączenia lub zastosowania przepisów ww. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, co wskazuje na brak udokumentowania przeprowadzenia kontroli bieżącej w tym zakresie.

2.2. Badanie wybranych postępowań.

W toku audytu poddano szczegółowej analizie niżej opisane postępowania:

- a) postępowanie na bezgotówkowy zakup paliwa dla Inspekcji Handlowej w Poznaniu i jego delegatur w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile do 6 samochodów,
- b) postępowanie dotyczące wymiany pionu kanalizacyjnego w budynku Inspekcji Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 3 na odcinku czterech kondygnacji, w związku z zaistniałą awarią.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, że niektóre dokumenty stanowiące akta ww. spraw zostały sporządzone zgodnie z obowiązującą procedurą i podpisane przez wskazane w Regulaminie i uprawnione osoby, takie jak Naczelnicy Wydziałów i Kierownik zamawiającego.

Jednakże niektóre dokumenty posiadały w miejscu wyznaczonym do złożenia podpisu jedynie parafki, które to nie identyfikują osób je podpisujących, tym samym nie identyfikują osób uprawnionych do akceptowania danej procedury i zatwierdzania przedmiotowego wydatku.

Postępowanie dotyczące zakupu paliwa zostało przeprowadzone zgodnie z § 5 pkt 2 lit. a Regulaminu obowiązującego w Inspekcji Handlowej w 2016 r. wraz z opisem i uzasadnieniem, na podstawie którego, dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty, uzasadniając wybór wykonawcy. W wyniku przeprowadzonego postępowania zawarto umowę z dnia 20.09.2016 r. o wydanie kart flotowych w celu zakupu paliwa, z Podkarpacką Instytucją Gospodarki Budżetowej CARPATIA w Rzeszowie, Oddział w Średniej Wsi.

Postępowanie dotyczące remontu nieruchomości położonej w Poznaniu Al. Marcinkowskiego 3, przeprowadzono również prawidłowo, dokonując analizy i oceny złożonych ofert wraz z kosztorysami, w wyniku czego wyłoniono wykonawcę, który spełniał wymogi i przedstawił najkorzystniejszą ofertę, nie przekraczającą kwoty kosztorysu inwestorskiego.

Z wybranym wykonawcą, tj. firmą MAXIMAR Mariusz Wydrzyński, Luboń, ul. Jana Mazurka 7 dnia 12.07.2016 r. podpisano umowę o wykonanie usług, na kwotę 15.404,26 zł (wartość brutto). Umowa zawierała również określenie kar umownych z tytułu ewentualnych opóźnień w realizacji umowy lub jej rozpoczęcia z opóźnieniem oraz obowiązki gwarancyjne.

Wykonanie prac remontowych zostało wykonane w terminie, co potwierdzono Protokołem odbioru robót z dnia 23.08.2016 r. oraz udokumentowano fakturą nr 16/2016 z dnia 25.08.2016 r. na kwotę brutto 15.404,26 zł.

W przedmiotowym postępowaniu została zawarta również umowa z dnia 27.06.2016 r. z firmą RED-BUD Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane Andrzej Piotrowski, ul. Zagrodnicza 31, Poznań, na sporządzenie kosztorysu inwestorskiego, przedmiar robót dla wykonawców oraz sprawowanie nadzoru technicznego nad inwestycją. Wykonanie ww. prac udokumentowano protokołem odbioru z dnia 23.08.2016 r. oraz fakturą nr 7/8/2016 z dnia 25.08.2016 r.

W toku remontu wyniknęła konieczność wykonania nieprzewidzianych, prac dodatkowych, co udokumentowano stosownym *protokołem konieczności* z dnia 02.08.2016 r. oraz protokołem odbioru robót z dnia 23.08.2016 r. i fakturą nr 17/2016 z dnia 2016 r.

Wszystkie ww. należności uregulowane zostały przelewami, w terminach wynikających z faktur.

W opisanych zamówieniach zastosowano procedurę zgodną z Regulaminem obowiązującym w Inspekcji Handlowej w 2016 r., dla zamówień o wartości powyżej 20.000 zł.

Ponadto, w toku audytu dokonano porównania obrotów na koncie 130-0-4270-D *konserwacja i naprawa pomieszczeń i budynków* – Wn/Ma 96.308,32 zł, z rejestrem zakupów i kwotami wynikającymi z faktur zakupu usług remontowych.

Uwzględniając wyjaśnienia Strony (księgowej p. Jolanty Andrzejewskiej) w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Umowy – porozumienia.

W toku audytu analizie poddano umowy – porozumienia zawarte z podmiotami użytkującymi nieruchomości przy Al. K. Marcinkowskiego 3 w Poznaniu, stanowiącą siedzibę Inspekcji Handlowej w Poznaniu, tj. z Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia AMADEUS i z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Z analizy umów i dekretacji na rachunkach wynika, że Inspekcja Handlowa rozliczała koszty z tytułu użytkowania nieruchomości przy Al. Marcinkowskiego 3 w Poznaniu na podstawie otrzymanych faktur, a następnie umniejszała wartość kosztów na podstawie rozliczeń z ww. podmiotami, co udokumentowane zostało wystawionymi przez Inspekcję rachunkami.

Wydatki te rozliczane były na podstawie zawartych porozumień z jednostkami użytkującymi lokale w budynku siedziby. W przedmiotowych Porozumieniach, szczegółowo określono zasady podziału kosztów i świadczeń oraz eksploatacji części wspólnej ww. nieruchomości. Przedmiotem analizy były:

- 1) porozumienie z dnia 28.06.2012 r. zawarte z Dyrektorem Generalnego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Warszawie, Pl. Powstańców Warszawy 1 oraz
- 2) porozumienie z dnia 25.01.2016 r. zawarte z Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia AMADEUS z siedzibą w Poznaniu, Al. K. Marcinkowskiego 3.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, że wydatki dotyczące użytkowania części wspólnej ww. nieruchomości, rozliczane były zgodnie z zawartymi porozumieniami.

W powyższym zakresie uchybień nie stwierdzono.

4. Wydatki inwestycyjne.

Badaniu poddano również „Rejestr realizowanych zakupów w 2016 r.” prowadzony przez Inspekcję Handlową w Poznaniu – Wydział Budżetowo-Administracyjny zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2015 z dnia 12.08.2015 r. oraz zapisy na koncie 130-0-6060 dotyczące wydatków inwestycyjnych w ramach paragrafu 6060.

Szczegółowej analizie poddano zastosowaną procedurę dla wybranych wydatków inwestycyjnych opisanych szczegółowo w protokole z audytu z dnia 23.10.2017 r.

Wszystkie faktury dotyczące ww. wydatków zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, zatwierdzone do wypłaty ze środków budżetowych z paragrafu 6060 przez kierownika jednostki i głównego księgowego oraz zapłacone z zachowaniem terminu wynikającego z faktury. Łączna wartość zrealizowanych zakupów inwestycyjnych w 2016 r. wyniosła 49.692,50 zł, co stanowiło 99,38 % z zaplanowanych wydatków na cele inwestycyjne.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono, że w Inspekcji Handlowej w 2016 r. zamówienia udzielane były w ramach środków finansowych pozostających w dyspozycji audytowanego, zgodnie z jego budżetem na dany rok i przy zachowaniu odpowiednich przepisów ustawy *o finansach publicznych*, w tym w szczególności art. 44 ust. 3 tj. w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań, kierując się zasadą efektywności, jawności i przejrzystości, z zachowaniem swobody konkurencji. Procedura przeprowadzania zamówień była zgodna z obowiązującym w Inspekcji Handlowej Regulaminem. W przeprowadzonej procedurze ww. postępowań nie stwierdzono niezgodności z przepisami ww. ustawy i obowiązującym w tym zakresie Regulaminem.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono uchybienia polegające na braku czytelnych podpisów osób akceptujących dokumenty lub składających zamówienia oraz sporadycznie brak podpisu. Powyższe uniemożliwia identyfikację osób odpowiedzialnych za akceptację dokumentów i procedurę zamówień. Podpisy na dokumentach winny być składane zawsze oraz

w sposób czytelny, umożliwiający jednoznaczną i niepozostawiającą wątpliwości identyfikację podpisującego, zwłaszcza na dokumentach sporządzanych w stosunkach urzędowych i mających charakter czynności prawnej. Podpis powinien obejmować przynajmniej imię i nazwisko.

Jak zostało wskazane w pkt. IX części A. pkt. 3.3. niniejszego sprawozdania, w badanym okresie w Inspekcji Handlowej obowiązywało Zarządzenie nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu (wraz z Aneksem z dnia 26.10.2015 r.). W załącznikach nr 1 i nr 2 z wykazami osób upoważnionych do podpisywania faktur/rachunków i innych dokumentów pod względem merytorycznym, w tabelach stanowiących załączniki - w miejscach wyznaczonych do zamieszczenia wzoru podpisu osoby upoważnionej stwierdzono brak wzorów podpisów.

X. Zalecenia w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień lub wprowadzenia usprawnień

Mając na uwadze usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz wprowadzenie usprawnień w funkcjonowaniu jednostki, zaleca się:

1. W zakresie prawidłowości dochodzenia należności wymagalnych.

1) Przestrzeganie przez inspektorów prowadzących sprawy oraz odpowiedzialnych pracowników Inspekcji Handlowej uregulowań zawartych w CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5 i p.pkt. 5a powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu (wraz z Aneksem z dnia 26.10.2015 r.) w celu czuwania nad terminowym biegiem sprawy po doręczeniu decyzji przedsiębiorcy, prowadzenia działań przed egzekucyjnymi – monitorowania należności wymagalnych;

2) Nie dopuszczanie do występowania opóźnień w wystawianiu tytułów wykonawczych i egzekwowaniu należności wymagalnych - zgodnie z brzmieniem art. 6 § 1 powołanej ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji Inspekcja Handlowa w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku zapłaty należności wymagalnych, powinna bez zwłoki podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych (z uwzględnieniem art. 15 § 1 ww. ustawy);

3) Przestrzeganie przez Naczelników Wydziałów uregulowań zawartych w CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ IV pkt.10 p.pkt 5 i p.pkt. 6 powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. poprzez sprawowanie nadzoru nad pracą inspektorów, w tym nad odpowiednimi etapami realizacji decyzji.

2. W zakresie weryfikacji prawidłowości dokumentowania poniesionych wydatków.

1) Dokonanie weryfikacji i uzupełnień w wyżej powoływanym Zarządzeniu nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu (wraz z Aneksem z dnia 26.10.2015 r.).

Wymieniona powyżej „Instrukcja” zawiera m.in.:

- zasady dotyczące przygotowania dokumentów księgowych do księgowania i określenie cech jakim dokumenty muszą odpowiadać;
- zadania i cel kontroli merytorycznej i kontroli formalno-rachunkowej;
- opis sposobu przechowywania dokumentów księgowych;
- regulacje dotyczące obiegu dokumentów w tym prawidłowość *obiegu decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej nakładających kary pieniężne przedsiębiorcom na podstawie określonych przepisów prawnych oraz decyzji o ponoszeniu kosztów przeprowadzonych badań*;
- wskazanie zakresu poszczególnych uprawnień do wystawiania dowodów księgowych;
- terminy sporządzania, przekazywania i kontroli dokumentów własnych i obcych;
- uregulowania dotyczące kontroli finansowej wewnętrznej w Inspekcji Handlowej, w tym procedury kontroli wstępnej, kontroli bieżącej i kontroli następczej;
- Załączniki nr 1 i nr 2 z wykazami osób upoważnionych do podpisywania faktur/rachunków i innych dokumentów pod względem merytorycznym w Poznaniu i Delegaturach w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile.

Zaleca się uzupełnienie wzorów podpisów w tabelach w ww. załącznikach w miejscach wyznaczonych do zamieszczenia wzoru podpisu osoby upoważnionej, gdzie w toku audytu stwierdzono ich brak.

2) Likwidację uchybień w zakresie opisu dokumentów odnośnie wyłączenia, bądź zastosowania przepisów powoływanej ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*.

Faktury dokumentujące zakup towarów bądź usług nie podlegające procedurze zamówień publicznych z uwagi na ich wartość powinny zawierać adnotację dotyczącą zwolnienia z procedury zamówień publicznych, do czego zobowiązywały jednostkę audytowaną wytyczne z *Instrukcji* stanowiącej załącznik do powoływanego wcześniej Zarządzenia nr 4/2015.

Z Zarządzenia będącego *Instrukcją sporządzania i obiegu dokumentów finansów księgowych oraz kontroli wewnętrznej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Poznaniu* wynika wymieniony w procedurze kontroli bieżącej, obowiązek sporządzania takiej adnotacji każdorazowo, na każdym dokumencie potwierdzającym zakup.

W CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ VII pkt. 4.2. p.pkt 1 powoływanego Zarządzenia nr 4/2015 określono, że „*Kontrola bieżąca polega na badaniu czynności i wszelkiego rodzaju operacji w toku ich wykonywania, w celu sprawdzenia, czy wykonywanie ich przebiega prawidłowo, zgodnie z ustalonymi planami i przepisami prawnymi, a w szczególności zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych*”.

Procedura kontroli bieżącej wynikająca z ww. *Instrukcji* wymagała każdorazowego sprawdzenia, „...czy dokonany zakup lub usługa zrealizowane zostały w trybie ustawy o zamówieniach publicznych (powyżej 30.000 euro).” Upoważniony pracownik Wydziału Budżetowo-Administracyjnego, realizujący zamówienie, zakup towaru czy usługi, powinien udokumentować sprawdzenie każdej faktury czy rachunku, poprzez „*adnotację na dowodzie księgowym*” zgodnie z zapisem zawartym w pkt 4 tabeli *Procedury kontroli bieżącej*. Stwierdzony w toku audytu brak udokumentowania przeprowadzenia kontroli bieżącej w ww. zakresie stanowi naruszenie procedury wewnętrznej określonej w tym zakresie w CZĘŚCI B. SZCZEGÓŁOWEJ VII pkt. 4.2. p.pkt 1) powoływanego Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r.

3) Akceptowanie dokumentów podpisami składanymi w sposób czytelny, umożliwiający jednoznaczną i niepozostawiającą wątpliwości identyfikację podpisującego. Podpis powinien obejmować przynajmniej imię i nazwisko.

Wśród przedłożonych do audytu dokumentów stwierdzono zamówienia, które zostały zaakceptowane tylko złożonymi na nich parafkami, nie zawierały czytelnych podpisów osób je akceptujących. Brak czytelnych podpisów uniemożliwia identyfikację osób odpowiedzialnych za akceptację dokumentów i procedurę zamówień. W toku audytu stwierdzono, że część dokumentów związana z udzielanymi zamówieniami była bez czytelnych podpisów.

W załącznikach nr 1 i nr 2 do Zarządzenia nr 04/2015 z dnia 16 marca 2015 r. z wykazami osób upoważnionych do podpisywania faktur/rachunków i innych dokumentów pod względem merytorycznym w Poznaniu i Delegaturach, w tabelach stanowiących załączniki - w miejscach wyznaczonych do zamieszczenia wzoru podpisu osoby upoważnionej stwierdzono brak wzorów podpisów, co przyczynia się do braku możliwości porównania istniejących na dokumentach parafek lub nieczytelnych podpisów.

3. W zakresie prawidłowości i terminowości dokonywania wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (składania informacji INF-1 i INF-2).

W wyniku analizy terminowości składania informacji o zwolnieniu z wpłat na PFRON, stwierdzono, że Inspekcja Handlowa w 2016 r. złożyła informacje INF-1 za miesiące od stycznia do marca 2006 r. i od czerwca do grudnia 2016 r. w terminach określonych w art. 21 ust. 2 f powołanej wcześniej ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej*, tj. do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu oraz roczną INF- 2 - do 20 stycznia 2017 roku. Deklaracja roczna INF- 2 została złożona 05.01.2017 r.

Z wydruku Inspekcji Handlowej - zestawienia dokumentów złożonych do PFRON *e-PFRON2 Pracodawca* wynika, że wystąpiły przypadki naruszenia przepisów powołanej wcześniej ustawy *o rehabilitacji* poprzez złożenie informacji INF-1 za miesiące: kwiecień i maj 2016 r. z przekroczeniem terminu określonego w art. 21 ust. 2 f wymienionej ustawy. Informacje o zwolnieniu z wpłat na PFRON INF-1 zostały złożone po obowiązującym terminie tj. odpowiednio 24.05.2016 r. i 21.06.2016 r.

W związku z wykazanymi nieprawidłowościami, polegającymi na nieterminowym składaniu informacji INF-1 za kwiecień i maj 2016 r., zaleca się dochowanie szczególnej staranności w celu przestrzegania wynikających z powoływanej ustawy terminów.

Obecnie w Inspekcji Handlowej obowiązuje nowy Regulamin organizacyjny Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu wprowadzony Zarządzeniem nr 9/2017 z dnia 23.08.2017 r., zatwierdzonym przez Wojewodę Wielkopolskiego dnia 24.08.2017 r.

Zaleca się Naczelnikom wydziałów, zgodnie z zapisami § 11 ww. Zarządzenia nr 9/2017 wzmożenie sprawowania bezpośredniego nadzoru merytorycznego i dokonywania kontroli pracy podległych pracowników.

4. W zakresie badania zgodności danych ujętych w sprawozdaniach z ewidencją księgową.

Stwierdzone w toku audytu występowanie rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności Rb-N, a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, mające miejsce w sprawozdaniach za I i III kwartał 2016 r. stanowi naruszenie § 10 ust. 4 powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 04 marca 2010 r. w sprawie *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*, zgodnie z którym „*sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.*”

Zgodnie z brzmieniem § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia z dnia 04 marca 2010 r. „*W przypadku zmiany stanu faktycznego w ewidencji księgowej lub w przypadku stwierdzenia błędu w uprzednio przekazanym sprawozdaniu jednostka niezwłocznie sporządza oraz przekazuje korektę sprawozdania nieodpowiadającego stanowi faktycznemu do jednostki będącej odbiorcą tego sprawozdania. Jednostki nie sporządzają korekty, jeżeli od końca okresu sprawozdawczego upłynęło 6 miesięcy, a zmiana, o której mowa w zdaniu poprzednim, stanowi mniej niż 0,001% PKB za rok budżetowy, którego sprawozdanie dotyczy, lub w przypadku braku informacji – za ostatni znany okres.*”

W powoływanym wcześniej Zarządzeniu nr 9/2017 w § 12 ust. 2 pkt 5 wyszczególniono w obszarze odpowiedzialności, że Główny księgowy ponosi odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej Wojewódzkiego Inspektoratu w zakresie rachunkowości, w tym również analiz sprawozdań. Zaleca się również zgodnie z zapisami § 11 ww. Zarządzenia nr 9/2017 wzmoczenie sprawowania bezpośredniego nadzoru merytorycznego i dokonywania kontroli pracy podległych pracowników.

XI. Opinia audytora w obszarze działalności jednostki objętej audytem obejmującym gospodarowanie środkami publicznymi i dokonywanie zamówień publicznych.

Działalność jednostki audytorzy oceniają pozytywnie. W toku audytu nie stwierdzono naruszeń zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w art. 44 *ustawy o finansach publicznych*.

Zamówienia publiczne w badanym okresie realizowane były zgodnie z przepisami ustawy *Prawo zamówień publicznych* oraz obowiązującym w Inspekcji Handlowej Regulaminem.

W obszarze celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi stwierdzone w toku audytu nieprawidłowości i uchybienia nie spowodowały uszczerbku dla finansów publicznych, jednakże brak właściwego nadzoru bezpośrednich przełożonych skutkowało opóźnieniami w dochodzeniu należności wymagalnych.

W obecnie obowiązującym Regulaminie organizacyjnym Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu wprowadzonym Zarządzeniem nr 9/2017 z dnia 23. 08.2017 r. czynności dotyczące całości rozliczeń należności zostały skoncentrowane w jednej komórce organizacyjnej t.j. w Wydziale Budżetowo-Organizacyjnym. Wprowadzone zmiany mają na celu m.in. usprawnienie rozliczania kar pieniężnych i kosztów laboratoryjnych, optymalizacji współpracy merytorycznie odpowiedzialnych pracowników komórek organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu i Wydziału BA.

W obecnie obowiązującym Zarządzeniu nr 9/2017 w § 12 ust. 2 pkt 5 wyszczególniono w obszarze odpowiedzialności, że Główny księgowy ponosi odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej Wojewódzkiego Inspektoratu w zakresie terminowości dochodzenia należności.

W toku audytu stwierdzono naruszenie dyscypliny finansów publicznych w obszarze wykazywania w sprawozdaniu z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, określone w art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, t.j. występowanie rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności Rb-N, a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, mające miejsce w sprawozdaniach za I i III kwartał 2016 r.

Pouczenie

Zgodnie z art. 97 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1947 ze zm.) Audytowany jest obowiązany w terminie wyznaczonym przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem, opinią lub zaleceniem.

Organ wskazuje termin złożenia informacji o podjętych działaniach: 14 dni od daty doręczenia niniejszego sprawozdania.

Audytorzy: .....

KIERUJĄCY WIELOOSOBOWYM STANOWISKIEM

Teresa Szombelan
Teresa Szombelan

(data i podpis Audytora)

starszy ekspert skarbowy

.....
Danuta Rozynek
Danuta Rozynek

(data i podpis Audytora)

DYREKTORA
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu

ZASTĘPCA DYREKTORA
Stanisław Groch
Stanisław Groch

.....
(pieczętka i podpis Dyrektora / osoby upoważnionej
z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska
służbowego)

Kwituję odbiór sprawozdania

Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

06. 11. 2017 r.

.....
Stanisław Finc
Stanisław Finc
(data i podpis/Audytowanego,
bądź osoby reprezentującej Audytowanego)

Sprawozdanie sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach z przeznaczeniem dla:

- 1) Kierownika jednostki audytowanej;
- 2) Wojewody Wielkopolskiego Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań;
- 3) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Pl. Powstańców Warszawy 1,
00-950 Warszawa;
- 4) A/a.